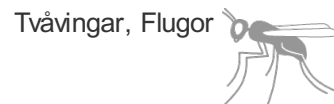

Eristalis gomojunovae

Polarslamfluga

NE NA LC DD NT **VU** EN CR RE

Sårbar (VU)
B1b(iii,iv)c(iv)+2b(iii,iv)c(iv)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Diptera (tvåvingar), **Familj:** Syrphidae (blomflugor), **Släkte:** *Eristalis*, **Art:** *Eristalis gomojunovae* - polarslamfluga Violovitsh, 1977 **Synonymer:** *polarslamblomfluga*, *arktisk slambloomfluga*

Kännetecken

En relativt liten, korthårig och biliknande art som har mörk och blank bakkropp med trekantiga, relativt små och brunaktiga parfläckar vid framhörnen. Antennborstet är till synes naket. Förekommer endast fåtaligt norr om polcirkeln i blommande fjälldalar på en höjd av mindre än 400 m ö.h.

Längd 9-11 mm. Ansikte mörkt med svart grundfärg och normalbred mittstrimma, på sidorna med gråvit till grågul pudring och vit behåring. Panna med ljus behåring. Antennborst mycket korthårigt (håren ej längre än borstets största tjocklek). Ögonhår ljusbruna. Ryggsköld mörk med brunaktig pudring. Skutell gul till orangegul, på sidorna med mörka hörn. Ryggsköld och skutell med gulaktig behåring. Bakkropp övervägande mörk med större eller mindre pudrade partier; på tergit 2 dock med trekantiga gulbruna parfläckar som hos hanen tillsammans täcker mindre än halva tergitegens bredd, hos honan något mer. Behåringen på tergit 2 och 4 övervägande gulbrun till ljusbrun, på tergit 3 övervägande svart; hos hanen utstående, hos honan något bakåtlutande. Vingor utan utpräglad vingfläck. Vingmärke dubbelt så långt som brett. Ben svarta med gulaktig lårspets och skenbensbas.

Den mest snarlika arten *Eristalis hirta* känns igen bl.a. på tergitegnas gula bakkant och det något mindre utdragna ansiktet.

Utbredning och status

De första svenska fynden av polarslamfluga gjordes i Torne lappmark 1917, 1928 och 1935. Artens identitet fastställdes dock inte förrän på 1990-talet. I Sverige förekommer den troligen endast norr om 68° N och upp till 400 m ö.h., dvs. i praktiken endast i Känkämsälvens dalgång från ungefär Karesuando och norrut samt vid Torne träskstränder. I Norge är den känd från ett par lokaler belägna norr om 68,5° N i Troms och Finnmark. Minst 33 hanar och 13 honor har påträffats i Norge mellan 1969 och 1990, och arten är åtminstone vissa år lokalt inte ovanlig. Från Finland finns minst ett 20-tal fynd från Kilpisjärvi samt områdena runt Enare träsk, Utsjoki och Muonio. Det senast redovisade fyndet är en hane från 1998. Även i Finland härrör fynden från områden belägna runt 70° N. I övriga Europa förekommer arten på Kolahalvön och Kaninhalvön i norra Ryssland. Världsutbredningen omfattar även norra Sibirien österut till Berings sund.

De enda svenska fynden, är från Torne lappmark 1917, 1928 (Abisko, Ringdahl) samt 1935 (Kummavuopio, Bruce) och senast 2008. I Norge är arten funnen i fem områden (totalt ca 40 ex) mellan 1969-1990, alla fynden är gjorda norr om 68:e breddgraden i Troms och Finnmark. Den förekommer lokalt och bedöms som VU på norska rödlistan (2010).

Ekologi

Polarslamfluga förekommer vid kärr och myrar, vid stränderna av humusrika sjöar och längs diken på den subarktiska tundran samt i öppna tallskogar söder därom. Flugan vilar vid kanten av små pölar och diken, eller flyger snabbt fram och tillbaka nära vattenytan. Det finns inga uppgifter om blombesök, men det är troligt att arten besöker t.ex. kabbleka *Caltha palustris*, smörblommor *Ranunculus* spp. och viden *Salix* spp. I Sverige har arten påträffats mellan 28 juni och 6 juli. Den kända flygtiden i Norden varar från mitten av juni till mitten av juli. Larven är inte beskriven, men sannolikt är den som andra *Eristalis*-larver av råttsvanstyp och utvecklas i mindre vattensamlingar.

Hot

Arten förekommer hos oss på sydliga randen av sitt utbredningsområde. Den extremt nordliga utbredningen kan innebära att artens habitat får mindre utbredning inom vårt land i takt med klimatförändringarna. Lokalt kan exploatering av lämpliga miljöer innebära ett hot.

Åtgärder

Hänsyn och skydd av kända lokaler och liknande biotoper. Artens förekomst och biologi behöver undersökas bättre.

Övrigt

Namngivning: *Eristalis gomojunovae* Violovitsh, 1977. Taksony Fauny Sibiri (Novye i Malozvestnye vidy Fauny Sibiri) 11: 69. Synonym: *Eristalis fratercula* nec. Zetterstedt, 1838 (i Kanervo 1938, Ringdahl 1941, 1951 och Stackelberg 1970).

Etymologi: gomojunovae (lat.) = Gomojunovas, efter den ryska entomologen N. P. Gomojunova (1933-1973).

Uttal: [Eristalis gomójunova]

Litteratur

Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Tvåvingar: Blomflugor: Eristalinae & Microdontinae. Diptera: Syrphidae: Eristalinae & Microdontinae. 2009. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Bartsch, H. 1995. *Check List for Swedish Hoverflies.* Järfälla.

Bartsch, H. 1997: Efterlysta, ovanliga, förbisedda och några andra intressanta norrländska blomflugor (Diptera, Syrphidae). *Natur i Norr* 16: 69–94.

Bartsch, H. 2001. Swedish Province Catalogue for Hoverflies (Diptera, Syrphidae). *Entomologisk tidskrift* 122: 189–194.
Bartsch, H., Binkiewicz, E., Klintbjer, A., Rådén, A & Nasibov, E. 2009. *Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Tvåvingar: Blomflugor: Eristalinae & Microdontinae.* ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Kanervo, E. 1934. Einige neue Syrphiden aus Petsamo. *Ann. Soc. Zool.-bot. Fenn. Vanamo* 14,5: 115–133.

Kanervo, E. 1938. Zur Systematik und Phylogenie der Westpaläarktischen *Eristalis*-Arten (Dipt., Syrphidae) mit einer Revision derjenigen Finnlands. *Annl. Univ. Turku.*, A, VI, 4. Turku.

Nielsen, T.R. 1995. Studies on some northern *Eristalis* species (Diptera, Syrphidae). *Int. J. Dipterological Research* 6: 129–133.

Nielsen, T.R. 1998. Hoverflies (Diptera, Syrphidae) in the arctic Pasvik valley, Norway. *Fauna norv. Ser. B* 45: 83–92.

Nielsen, T.R. 1999. Check-list and distribution maps of Norwegian Hoverflies, with description of *Platycheirus laskai* nov. sp. (Diptera, Syrphidae). *Norsk Institutt for Naturforskning. Fagrapport* 035.

Ringdahl, O. 1941. Anteckningar om våra *Eristalis*-arter (Diptera: Syrphidae). *Opusc. ent.* 6: 37–50. Ringdahl, O. 1951. *Flugor från Lapplands, Jämtlands och Härjedalens fjälltrakter* (Diptera Brachycera). *Opusc. ent.* 16: 113–186.

Speight, M.C.D. 2000. Species accounts of European Syrphidae (Diptera): species of the Atlantic, Continental and Northern Regions. In: Speight, M.C.D., Castella, E., Obrdlik, P. and Ball, S. (eds.) *Syrph the Net, the database of European Syrphidae*, vol.20. *Syrph the Net publications*, Dublin.

Speight, M.C.D. & Castella, E. 2000. Range and Status data for European Syrphidae (Diptera): species of the Atlantic, Continental & Northern Regions. In: Speight, M.C.D., Castella, E., Obrdlik, P. and Ball, S. (eds.) *Syrph the Net, the database of European Syrphidae*, vol. 21, *Syrph the Net publications*, Dublin.

Stackelberg, A.A. 1988.49. Family Syrphidae. In Bei-Benko, G. Ya. *Keys to the Insects of the European Part of the USSR*, vol. V. *Diptera and Siphonaptera, Part II:11-147* Amarind Publishing Co. New Delhi.

Violovitsh, N. A. 1983. *Siberian Syrphidae.* *Transl. Inst. v.Tax. Zoöl. Univ. van Amsterdam* 43.

Författare

Hans Bartsch 2009 (kännetecken, ekologi, utbredning, bearbetad av Ragnar Hall, ArtDatabanken). Hans Bartsch 2001. © ArtDatabanken, SLU 2006 (naturvårdsinformation).